

Nr 102.

Ankom till riksdagens kansli den 28 juli 1914 kl. 6 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Tånga nr 1 i Göteborgs och Bohus län.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 20 juni 1914 avlåten, till jordbruksutskottet för förberedande handläggning hänvisad proposition, nr 206, har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen medgiva, att de till förra kaptensbostället 1 mantal Tånga nr 1 i Högås socken av Göteborgs och Bohus län hörande lägenheterna Bergilen, Kastellet, Skråviken, Lilla Hafsten och Herrängen må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område från egendomen upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egna-hemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande av de i kungl. brevet till domänstyrelsen samma dag meddelade närmare bestämmelser i fråga om tillämpningen av berörda grunder samt med förbehåll om rätt för lägenheternas innehavare till fri utfartsväg över huvudgårdens mark.

I detta ärende har departementschefen till berörda statsrådsprotokoll anfört följande:

»Vid en år 1913 å förra kaptensbostället 1 mantal Tånga nr 1 i Högås socken av Göteborgs och Bohus län hållen arrendeuppskattning för uppgörande av förslag till förnyad utarrendering från den 14 mars 1916 av denna egendom, som nu lämnar 1,256 kronor i årligt arrende, har förslag väckts om försäljning av lägenheter från egendomen. I

skrivelse den 6 februari 1914 har domänstyrelsen underställt detta ärende Kungl. Maj:ts prövning och för sådant ändamål överlämnat ärendet rörande handlingar, däribland en år 1912 av t. f. extra lantmätaren C. Gedde upprättad karta över inägor, torp och holmar till samt rågångarna omkring egendomen ävensom en från K. A. Utberg inkommen ansökning att få köpa en av de till försäljning föreslagna lägenheterna.

Med skrivelse den 29 april 1914 har domänstyrelsen sedermera överlämnat en till styrelsen ställd ansökning från Carl Johan Serin att få inköpa torpet Myren under ifrågavarande egendom.

Av handlingarna inhämtas, bland annat, följande.

Egendomen, som utgör en i Hafstensfjorden av saltsjön utskjutande halvö, är belägen 1.8 mil från Hogstorps järnvägsstation och 2.2 mil från Uddevalla samt innehåller en areal av 247 hektar 12.9 ar, därav 62 hektar 83 ar tomter och åker, 2 hektar 22.1 ar äng, 181 hektar 19.3 ar avrösningsjord och 88.5 ar impediment.

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att följande lägenheter måtte egendomen fränskiljas och hembjudas deras nuvarande innehavare till inlösen såsom egna hem med å kartan med röda gränslinjer utmärkta områden, nämligen:

Lägenhetens namn	Ägofigurer å kartan	Areal		Saluvärde	Arrende- värde
		Hektar	Ar	Kronor	Kronor
Bergilen	187—194, 194 a, 195—200, 200 a, 201	4	20.9	1,000	50
Kastellet	202—229	2	41.3	1,240	62
Skråviken	230—262	2	96.0	670	33
Lilla Hafsten	279—287	3	12.7	400	20
Herrängen	288—297	1	99.4	1,400	70

Samtliga lägenheter äro bebyggda, Bergilen, Lilla Hafsten och Herrängen med innehavarna tillhöriga byggnader, Kastellet med innehavaren tillhörigt manhus och kronan tillhörig ladugård samt Skråviken med innehavaren tillhörigt manhus och egendomens arrendator tillhörig ladugård.

Uppskattningsmännen hava vidare föreslagit, att vid lägenheternas försäljning köparna borde tillförsäkras rätt till fri utfartsväg över stamhemmanet.

Å egendomen finnas ytterligare fyra lägenheter. Av dessa hava uppskattningsmännen ansett Myren, som är försedd med kronans hus, böra bibehållas i kronans ägo och jämte skogsmarken ställas under skogsstatens förvaltning och bliva bostad för en skogsarbetare. Vad de tre övriga beträffar eller lägenheterna Titten, Högberg och Stora Hafsten hava uppskattningsmännen ansett jämväl desamma böra bibehållas i kronans ägo, enär nuvarande innehavarna, som vore gamla och sjukliga, icke ville inköpa lägenheterna och fördenskull borde tillförsäkras besittningsrätt till lägenheterna.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet har förklarat sig icke hava något att erinra mot uppskattningsmännens förslag.

Domänstyrelsen har heller icke haft något att erinra mot förslaget, Vid upplåtelse av lägenheten Skråviken borde emellertid tillkännages, att ladugårdshuset icke ingår i köpet. K. A. Utbergs ovannämnda ansökning, som avsåge, att han skulle med förbigående av nuvarande brukaren av lägenheten Herrängen tillerkännas rätt att lösa lägenheten mot åsatt försäljningsvärde, och som avstyrkts av alla, som yttrat sig över densamma, borde enligt domänstyrelsens mening icke förtjäna avseende.

Åberopande vad sålunda i ärendet förekommit, får jag, som icke anser Serins ovanberörda skrift böra föranleda frångående av förslaget, hemställa, — — —.»

Utskottet, som icke funnit något att erinra mot ifrågavarande framställning, hemställer,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 28 juli 1914.

På jordbruksutskottets vägnar:

D. PERSSON i Tällberg.

Närvarande: se utlåtande nr 103.
